

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 84/21
Λουξεμβούργο, 19 Μαΐου 2021

Απόφαση στην υπόθεση T-643/20
Ryanair DAC κατά Επιτροπής

Το Γενικό Δικαστήριο ακυρώνει, λόγω ανεπαρκούς αιτιολογίας, την απόφαση της Επιτροπής με την οποία εγκρίθηκε η οικονομική ενίσχυση των Κάτω Χωρών υπέρ της αεροπορικής εταιρίας KLM στο πλαίσιο της πανδημίας της νόσου COVID-19

Εντούτοις, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερως επιζήμιων συνεπειών της πανδημίας για την ολλανδική οικονομία, το Γενικό Δικαστήριο αναστέλλει τα αποτελέσματα της ακύρωσης έως ότου η Επιτροπή εκδώσει νέα απόφαση

Τον Ιούνιο του 2020, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών κοινοποίησε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κρατική ενίσχυση υπέρ της αεροπορικής εταιρίας KLM, θυγατρικής της εταιρίας χαρτοφυλακίου Air France-KLM. Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση, της οποίας ο συνολικός προϋπολογισμός ανερχόταν σε 3,4 δισεκατομμύρια ευρώ, συνίστατο, αφενός, σε εγγύηση του Δημοσίου για δάνειο που θα χορηγούνταν από κοινοπραξία τραπεζών και, αφετέρου, σε κρατικό δάνειο. Σκοπός της παρέμβασης αυτής του Βασιλείου των Κάτω Χωρών ήταν να παρασχεθεί προσωρινά στην KLM η ρευστότητα την οποία είχε ανάγκη προκειμένου να αντιμετωπίσει τις δυσμενείς συνέπειες της πανδημίας της COVID-19. Συγκεκριμένα, δεδομένης της σημασίας της KLM για την οικονομία του και για την αεροπορική συγκοινωνιακή του εξυπηρέτηση, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών θεωρούσε ότι τυχόν πτώχευσή της θα επιδείνωνε περαιτέρω την προκληθείσα από την εν λόγω πανδημία σοβαρή διαταραχή της οικονομίας του.

Στις 4 Μαΐου 2020, η Επιτροπή είχε ήδη κηρύξει συμβατή με την εσωτερική αγορά ατομική ενίσχυση χορηγηθείσα από τη Γαλλία στην Air France, άλλη θυγατρική της εταιρίας χαρτοφυλακίου Air France-KLM, υπό τη μορφή εγγύησης του Δημοσίου και μετοχικού δανείου, συνολικού ποσού 7 δισεκατομμυρίων ευρώ¹. Το εν λόγω μέτρο ενίσχυσης αποσκοπούσε στη χρηματοδότηση των άμεσων αναγκών ρευστότητας της Air France.

Εκτιμώντας ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση υπέρ της KLM συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, η Επιτροπή την αξιολόγησε υπό το πρίσμα της από 19 Μαρτίου 2020 ανακοίνωσής της με τίτλο «Προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19»². Με απόφαση της 13ης Ιουλίου 2020, η Επιτροπή κήρυξε την ενίσχυση αυτή συμβατή με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με το άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΣΛΕΕ³. Βάσει της διάταξης αυτής, οι ενισχύσεις που αποσκοπούν στην άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτος μέλους μπορούν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να θεωρηθούν συμβατές με την εσωτερική αγορά.

¹ Απόφαση C(2020)2983 τελικό της Επιτροπής, της 4ης Μαΐου 2020, σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.57082 (2020/N) – Γαλλία – COVID-19: προσωρινό πλαίσιο, [άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΣΛΕΕ] – Εγγύηση και μετοχικό δάνειο υπέρ της Air France (στο εξής: απόφαση Air France).

² Ανακοίνωση της Επιτροπής «Προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19» (ΕΕ 2020, C 91 I, σ. 1), η οποία τροποποιήθηκε στις 3 Απριλίου 2020 (ΕΕ 2020, C 112 I, σ. 1), στις 13 Μαΐου 2020 (ΕΕ 2020, C 164, σ. 3) και στις 29 Ιουνίου 2020 (ΕΕ 2020, C 218, σ. 3) (στο εξής: προσωρινό πλαίσιο).

³ Απόφαση C(2020) 4871 τελικό της Επιτροπής, της 13ης Ιουλίου 2020, σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.57116 (2020/N) – Κάτω Χώρες – COVID-19: Εγγύηση του Δημοσίου και κρατικό δάνειο υπέρ της KLM (ΕΕ 2020, C 355, σ. 1· στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

Η αεροπορική εταιρία Ryanair άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της ανωτέρω απόφασης η οποία, εκδικασθείσα με την ταχεία διαδικασία, γίνεται δεκτή από το δέκατο πενταμελές τμήμα του Γενικού Δικαστηρίου, το οποίο αναστέλλει συγχρόνως τα αποτελέσματα της ακύρωσης έως ότου η Επιτροπή εκδώσει νέα απόφαση. Με την απόφασή του, το Γενικό Δικαστήριο διευκρινίζει την έκταση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως την οποία υπέχει η Επιτροπή όταν κηρύσσει συμβατή με την εσωτερική αγορά ενίσχυση που χορηγήθηκε σε θυγατρική μιας εταιρίας χαρτοφυλακίου, ενώ άλλη θυγατρική της ίδιας εταιρίας χαρτοφυλακίου έχει ήδη λάβει παρόμοια ενίσχυση.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

Προς στήριξη της προσφυγής ακυρώσεως, η Ryanair προέβαλε, μεταξύ άλλων, παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως εκ μέρους της Επιτροπής, καθόσον η τελευταία παρέλειψε να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους η ενίσχυση που είχε προηγουμένως χορηγηθεί στην Air France δεν είχε αντίκτυπο στη αξιολόγηση της συμβατότητας προς την εσωτερική αγορά της ενίσχυσης υπέρ της KLM, μολοντί η Air France και η KLM είναι δύο θυγατρικές της ίδιας εταιρίας χαρτοφυλακίου.

Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο διευκρινίζει, καταρχάς, ότι η απόφαση που εκδόθηκε προηγουμένως σε σχέση με τη χορηγηθείσα στην Air France ενίσχυση συνιστά στοιχείο του γενικότερου πλαισίου το οποίο πρέπει να συνεκτιμηθεί προκειμένου να εξεταστεί αν η αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης πληροί τις επιταγές του άρθρου 296 ΣΛΕΕ. Επιπλέον όταν θεωρείται πιθανό ότι θα υπάρξει αντίκτυπος στον ανταγωνισμό λόγω της σώρευσης κρατικών ενισχύσεων εντός του ίδιου ομίλου, η Επιτροπή οφείλει να εξετάσει με ιδιαίτερη προσοχή τους δεσμούς μεταξύ των εταιριών που ανήκουν στον εν λόγω όμιλο, προκειμένου να εξακριβώσει αν αυτές μπορεί να θεωρηθούν ότι αποτελούν μία ενιαία οικονομική μονάδα και, επομένως, έναν μόνο δικαιούχο, όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων ⁴.

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω διευκρινίσεων, το Γενικό Δικαστήριο σημειώνει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν περιέχει στοιχεία σχετικά με τη μετοχική σύνθεση της Air France και της KLM ούτε πληροφορίες σχετικά με τους λειτουργικούς, οικονομικούς και οργανικούς δεσμούς μεταξύ της εταιρίας χαρτοφυλακίου Air France-KLM και των θυγατρικών της, ενώ εξ αυτής προκύπτει ότι η εταιρία χαρτοφυλακίου εμπλέκεται στη χορήγηση και τη διαχείριση των ενισχύσεων που προβλέφθηκαν τόσο υπέρ της KLM όσο και της Air France. Η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αναφέρει εξάλλου την ενδεχόμενη ύπαρξη οιοδήποτε μηχανισμού, ο οποίος θα απέκλειε το ενδεχόμενο η ενίσχυση που χορηγήθηκε στην Air France μέσω της εταιρίας χαρτοφυλακίου Air France-KLM να ωφελήσει, μέσω ακριβώς της εταιρίας χαρτοφυλακίου, την KLM και αντιστρόφως.

Στο πλαίσιο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει ως απαράδεκτες τις διευκρινίσεις που προέβαλε η Επιτροπή για πρώτη φορά κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση προκειμένου να αποδείξει ότι η ενίσχυση που είχε χορηγηθεί προηγουμένως στην Air France δεν μπορούσε να ωφελήσει την KLM. Επιπλέον, ενώ η Επιτροπή διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια προκειμένου να κρίνει αν εταιρίες που ανήκουν σε όμιλο πρέπει να θεωρηθούν ως μία οικονομική μονάδα όσον αφορά την εφαρμογή του συστήματος των κρατικών ενισχύσεων, εντούτοις δεν εξέθεσε στην προσβαλλόμενη απόφαση κατά τρόπο αρκούντως σαφή και ακριβή το σύνολο των κρίσιμων πραγματικών και νομικών στοιχείων, τα οποία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να εκτιμηθεί μια περίπλοκη περίπτωση χαρακτηριζόμενη από την παράλληλη χορήγηση δύο κρατικών ενισχύσεων σε δύο θυγατρικές της ίδιας εταιρίας χαρτοφυλακίου, η οποία, επιπροσθέτως, εμπλέκεται στη χορήγηση και τη διαχείριση των εν λόγω ενισχύσεων.

Επιπλέον, λόγω της ανεπαρκούς αιτιολογίας της προσβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο δεν ήταν σε θέση να εξακριβώσει την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα της ενίσχυσης ούτε την τήρηση των προϋποθέσεων σώρευσης και των ανώτατων ορίων που

⁴ Σύμφωνα με το σημείο 11 της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107, παράγραφος 1, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ 2016, C 262, σ. 1), περισσότερες χωριστές νομικές οντότητες μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελούν μία οικονομική μονάδα για τους σκοπούς της εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Προς τούτο, λαμβάνεται υπόψη η ύπαρξη πλειοψηφικής συμμετοχής μίας από τις οντότητες στην άλλη, καθώς και η ύπαρξη άλλων λειτουργικών, οικονομικών και οργανικών δεσμών μεταξύ τους.

καθορίζονται στην παράγραφο 25, στοιχείο δ', και στην παράγραφο 27, στοιχείο δ', του προσωρινού πλαισίου ⁵. Για τους ίδιους λόγους, δεν κατέστη δυνατό για το Γενικό Δικαστήριο να ελέγξει αν η Επιτροπή αντιμετώπισε σοβαρές δυσχέρειες εκτίμησης της συμβατότητας της οικείας ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά.

Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο αποφαινεται ότι η Επιτροπή, περιοριζόμενη στη διαπίστωση, αφενός, ότι η KLM ήταν ο δικαιούχος του επίμαχου μέτρου ενίσχυσης και, αφετέρου, ότι οι ολλανδικές αρχές είχαν επιβεβαιώσει ότι η χορηγηθείσα στην KLM χρηματοδότηση δεν θα χρησιμοποιούνταν από την Air France, δεν αιτιολόγησε επαρκώς κατά νόμον την προσβαλλόμενη απόφαση και ότι η ανεπάρκεια της αιτιολογίας της εν λόγω απόφασης συνεπάγεται την ακύρωσή της.

Ωστόσο, δεδομένου ότι η ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης οφείλεται στην ανεπαρκή αιτιολογία της και ότι η άμεση αμφισβήτηση της νομιμότητας της είσπραξης των προβλεπόμενων από το κοινοποιηθέν μέτρο ενίσχυσης χρηματικών ποσών θα είχε ιδιαιτέρως επιζήμιες συνέπειες για την οικονομία και την αεροπορική συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση των Κάτω Χωρών, σε ένα οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο που έχει ήδη επηρεαστεί από τη σοβαρή διαταραχή της οικονομίας την οποία προκάλεσε η πανδημία της COVID-19, το Γενικό Δικαστήριο αποφασίζει να αναστείλει τα αποτελέσματα της ακύρωσης της προσβαλλόμενης απόφασης έως ότου η Επιτροπή εκδώσει νέα απόφαση.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην ακύρωση πράξεων των οργάνων της Ένωσης που αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα κράτη μέλη, τα όργανα της Ένωσης και οι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, η πράξη ακυρώνεται. Το καθού όργανο της Ένωσης οφείλει να καλύψει το ενδεχόμενο κενό δικαίου που δημιουργεί η ακύρωση της πράξεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Γενικό Δικαστήριο

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

⁵ Σύμφωνα με την παράγραφο 25, στοιχείο δ', περίπτωση i, του προσωρινού πλαισίου, οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται με τη μορφή νέων δημόσιων εγγυήσεων για δάνεια είναι συμβατές με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΣΛΕΕ, εφόσον, για τα δάνεια που λήγουν πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2021, το συνολικό ποσό των δανείων ανά δικαιούχο δεν υπερβαίνει το διπλάσιο του ετήσιου μισθολογικού κόστους του δικαιούχου για το 2019 ή για το πλέον πρόσφατο διαθέσιμο έτος. Το ίδιο όριο ισχύει για τις κρατικές ενισχύσεις υπό τη μορφή επιδοτήσεων δημόσιων δανείων, σύμφωνα με την παράγραφο 27, στοιχείο δ', περίπτωση i, του εν λόγω πλαισίου.